

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Facultatea de litere
1.3 Departamentul	Etnografie si antropologia maghiara
1.4 Domeniul de studii	Studii culturale
1.5 Ciclul de studii	Licenta
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Studii culturale

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	LLC2131 Antropologia artei							
2.2 Titularul activităților de curs	Szikszai Mária							
2.3 Titularul activităților de seminar/ laborator/ proiect	Szikszai Mária							
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Conținut2)	DF
							Obligativitate3)	O

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/ laborator/ proiect	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/ laborator/ proiect	14
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					14
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități.....					0
3.7 Total ore studiu individual	58				
3.8 Total ore pe semestru	100				
3.9 Numărul de credite4)	4				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	
4.2 de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Videoproiector, calculator
5.2 de desfășurare a seminarului/ laboratorului/ proiectului	Videoproiector, calculator

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1.1. Utilizarea cunoștințelor de bază ale unei științe umaniste sau sociale, precum și a principiilor generale ale interdisciplinarității C1.3. Aplicarea la cercetarea faptelor culturale a noțiunilor și metodelor unei științe umaniste sau sociale C4 Identificarea, analiza și clasificarea fenomenelor culturale cu relevanță etnologică în contexte multiple (local, regional, national, global)
Competențe transversale	CT1: Efectuarea eficientă și responsabilă / implementarea sarcinilor profesionale în termenul stabilit, respectând principiile etice ale activității științifice și aplicarea strictă a regulilor de referință profesională.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cursul de antropologia artei urmărește o introducere în folosirea conceptelor antropologiei, vizând înțelegerea artei prin prezentarea teoriilor adecvate și analiza unor creații artistice (picturi, sculpturi, literatură) precum și contextul cultural în care acestea se desăvârșesc.
7.2 Obiectivele specifice	Se abordează teoria artei ca sistem cultural lansat de antropologul Clifford Geertz, se discută relația dintre artă și cultură într-un context interdisciplinar. În procesul de interpretare a obiectelor de artă se aplică metodele antropologiei istorice și se aplică rezultatele hagiografiei, printr-o apropiere de texte contemporane, ca narativele medievale, legende latine. Se discută efectul marilor epidemii și pandemii din evul mediu asupra vieții cotidiene și implicit asupra activităților artistice. Se analizează prezența artei tămăduitoare printr-o analiză a picturilor de pe altare, în special cele din spitalele călugărilor. Se contextualizează arta sacră din mediul privat.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Antropologia artei. Artă ca sistem cultural Cuvinte cheie: artă, antropologie, experiență vizuală, sistem cultural	Flipped classroom expunerea problemelor, dezbatere cu studenții	
2. Literatura medievală și narațiunea picturală. Cuvinte cheie: hagiografie, legenda, călugări, miracole, evul mediu, traduceri	Flipped classroom expunerea problemelor, dezbatere cu studenții	
3. Literatura latină medievală și legende din codexele medievale maghiare Cuvinte cheie: literatură medievală, legende, memoria timpului, carnaval, calendare	Flipped classroom expunerea problemelor, dezbatere cu studenții	
4. Alchimia și legende în artă din Evul Mediu. Cuvinte cheie: artă, alchimie, evul mediu, metalurgie, alchimia mistică, artă spirituală, iconografie, obiceiuri populare	Flipped classroom expunerea problemelor, dezbatere cu studenții	

5. Rolul donatorului în arta medievală. Interpretarea picturii lui Hieronymus Bosch Cuvinte cheie: donator, simboluri, demon, plante fermecate, magie sexuală	Flipped classroom expunerea problemelor, dezbatere cu studentii	
6. Medicina și arta în Evul Mediu. Cultul sfinților în timpul marilor epidemii medievale. Artă tămăduitoare. Cuvinte cheie: istoria medicinei, lepra, pesta, explicația morală, focul Sfântului Antonie cel Mare, călugării antoniți, spitale medievale	Flipped classroom expunerea problemelor, dezbatere cu studentii	
7. Altarul din mănăstirea din Isenheim de Mathias Grünewald. Spitalele călugărilor antoniți. Cuvinte cheie: icoana de altar, altar gotic, mănăstire, vindecare	Flipped classroom expunerea problemelor, dezbatere cu studentii	
8. Conceptul religios despre vizualitate în Impreul Bizantin din sec. 8-10. Distrugerea picturilor religioase.	Flipped classroom expunerea problemelor, dezbatere cu studentii	
9. Artă sacră. Icoane, tipologii. Cuvinte cheie: cultul icoanelor, procesiune, minune, vindecare, artă creștină, copii ale picturilor, lăcrimare	Flipped classroom expunerea problemelor, dezbatere cu studentii	
10. Construcția și reconstrucția reprezentațiilor artei sacre. Cuvinte cheie: icoană, lăcaș sfânt, comunitate etnică, comunitate religioasă, lăcrimare, cultura celuilalt	Flipped classroom expunerea problemelor, dezbatere cu studentii	
11. Miracole și tămăduire. Icoane făcătoare de minuni și cultul lor. Cuvinte cheie: miracol, narațiunea miracolului, icoană făcătoare de minuni, venerație, vindecare, dinații, practica donării, obiecte donate	Flipped classroom expunerea problemelor, dezbatere cu studentii	
12. Artă sacră în mediul privat. Cuvinte cheie: icoană, artă sacră, religiozitate, cult, mediu privat	Flipped classroom expunerea problemelor, dezbatere cu studentii	
13. Altarul picturii MS de la Selmechanya și instituția altarului medieval. Cuvinte cheie: autorizarea procesiunilor, altarul medieval, fundația altarului medieval, picturi pe altar	Flipped classroom expunerea problemelor, dezbatere cu studentii	
14. Artă în cultura digitală. Artă digitală.	Flipped classroom expunerea problemelor, dezbatere cu studentii	
Curs universitar: SZIKSZAI Mária: A művészet antropológiája. Kolozsvár, KJNT, 2009. link Bibliografie: Alempijević, N.Š., Zanki, J. and Flajsig, M., 2021. Art in the Community. Ethnol. Fenn, 48(1), 56-77. link Brown, Peter: Az európai kereszténység kialakulása. Atlantisz, Budapest, 1999. 229-243. Cetinic, E. and She, J., 2022. Understanding and creating art with AI: Review and outlook. ACM Transactions		

- on Multimedia Computing, Communications, and Applications (TOMM), 18(2), 1-22. [link](#)
- CHASTEL, André: Szent Antal megkísértése avagy a melankolikus álma. In: Fabulák, formák, figurák, Budapest, 1987. 49-55.
- ÉRDY kódex. Közzéteszi: Volf György. Nyelvelmléktár, IV-V. köt. Budapest, 1876
- GEERTZ, C.: A művészet mint kulturális rendszer. In: Az értelmezés hatalma. Budapest, 1994. 239-267.
- Grünwald, le peintre. 2012. [link](#)
- Kisin, Eugenia – Myers, Fred. (2019). The Anthropology of Art, After the End of Art: Contesting the Art-Culture System. Annual Review of Anthropology. 48. [pdf](#)
- MAQUET, Jaques: Az esztétikai tapasztalat. A vizuális művészetek antropológus szemmel. Csokonai Kiadó, Budapest, 2003.
- MIKÓ Árpád – POSZLER Györgyi (szerk): „Magnificat anima mea Dominum”. MS mester Vizitáció-képe és egykori selmecbányai főoltára. Budapest, 1997.
- Stuart Plattner: Anthropology of art, Chapters, in: Ruth Towse (ed.), A Handbook of Cultural Economics, chapter 1, Edward Elgar Publishing. 2003, 15-19.
- Perkins, Morgan: Learning the Rules? An Anthropological Approach to Art Education Practices.
- Histoire de l'art et anthropologie 2009/1 [DOI](#)
- Schneider, Arnd – Wright, Christopher (eds.): Anthropology and Art Practice. Routledge, 2020.
- Szikszai Mária: Kegypék az idő sodrában. Egy kolozsvári Hodigitria. Korunk 2008. 2. szám. 63-69. [link](#)
- Szikszai Mária: Kegypék és mirákulum. A kolozsvári könnyező Szűz képének 18. századi mirákulumleírása. Erdélyi Múzeum. 2008. 1-2. szám. 56-63. [link](#)
- Szikszai Mária: Középkori kísértés- és gyógyítástörténetek továbbélése. A homo narrans esete Szent Antallal. In: Barna Gábor (szerk.): Kép, képmás, kultusz. Szeged, 2006. 112-140.
- Szikszai Mária: [Mirákulumra várva. Kontextus és hatékonyság](#) egy könnyező kép csodái kapcsán. In: Jakab Albert Zsolt – Keszeg Vilmos – Szabó Á. Töhötöm (szerk.): Kultúrakutatások és értelmezések. BBTE Magyar Néprajz és Antropológia Tanszék, Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 2008. 251-268.
- Szikszai Mária: [Remete Szent Antal különös európai utazása](#). In: Pap Levente – Tapodi Zsuzsa (szerk.): Kultusz, kultúra, identitás. Scientia kiadó, Kolozsvár, 2008. 129-136.
- Szikszai Mária: [Szent Antal legendák a magyar kódexirodalomban. A történeti antropológia néhány tanulsága](#). In: Szabó Árpád Töhötöm (szerk.): Lenyomatok 3. Fiatal kutatók a népi kultúráról. Kolozsvár, 2004. 281-292.
- Szikszai Mária: [Szent Antallal kapcsolatos archaikus népi imák](#). In: S. Laczkovits Emőke – Szöcsné Gazda Enikő (szerk.): Népi vallásosság a Kárpát-medencében. II. kötet. Sepsiszentgyörgy – Veszprém, 2007. 9-28.
- SZILÁRDFY Zoltán: A magánáhitat szentképei I. Szeged, 1995.
- SZILÁRDFY Zoltán: A magánáhitat szentképei II. Szeged, 1998.
- TÜSKÉS Gábor: Búcsújárás a Barokk kori Magyarországon a mirákulumirodalom tükrében. Akadémiai kiadó, Budapest, 1993
- Voragine, Jacobus de: LEGENDA AUREA. Válogatta, az utószót, a jegyzeteket és a mutatókat készítette Madas Edit. Fordította Bárczi Ildikó [et al.], Neumann Kht., Budapest, 2004. [link](#)
- Wang, V. and Wang, D., 2021. The impact of the increasing popularity of digital art on the current job market for artists. Art and Design Review, 9(3), pp.242-253.
- Ajánlott szakirodalom:**
- AIGRAIN, René: Les récits d'inventions et de translations. In: L'hagiographie. Ses sources, ses méthodes, son histoire, Paris, 1953. 187-192.
- BARNA Gábor: „Mária megsegített.” Imameghallgatások és csodás gyógyulások kegyhelyeken. A máriaradnai fogadalmi tárgyak kutatásának néhány tanulsága. In: PÓCS Éva (szerk.): Áldás és átok, csoda és boszorkányság. Vallásantropológiai fogalmak tudományközi megközelítésben. Balassi, Budapest, 2004. 80-93.
- BERGMAN, Madeleine: Hieronymus Bosch and Alchemy. A Study on the St. Anthony Tryptich. Stockholm, 1979.
- BOUREAU, Alain: *La Légende dorée. Le système narratif de Jacobus de Voragine* (+1298). Paris. 1984
- LENNEP, J. van: Art et alchimie. Etude de l'iconographie hermetique et de ses influences. Paris – Bruxelles,

<p>1966 MADAS Edit (szerk): A néma barát megszólal. Válogatás a karthauzi névtelen beszédeiből. Budapest, 1985 MELINKOFF, Ruth: The Devil at Isenheim. Reflections of Popular Belief in Grünewald's Altarpiece. Berkley, Los Angeles, 1988 NOORDELOS, P. – HALKIN, Francois: Un histoire latin de S. Antoine. La „Légende du Patras”. <i>Analecta Bollandiana</i> 61. 1943. 211–250. NOORDELOS, P.: La translation de Saint Antoine en Dauphiné. <i>Analecta Bollandiana</i> 60. 1942. 68–81. RÉAU, Louis: Iconographie de l'art chrétien. Tome III. I. Iconographie des saints. Paris, 1958.</p>		
8.2 Seminar	Metode de predare- învățare	Observații
Seminar: Tema 1: Relația dintre text și imagine/film artistic, sau Tema 2: unul dintre următoarele subiecte:		
1. Arta în hinduism link , link	expunerea tematicii de catre student (ppt), discutie	
2. Budism, Zen și arta grădilor japoneze link	expunerea tematicii de catre student (ppt), discutie	
3. Arta Bisericii Răsăritene (ortodoxia). link link	expunerea tematicii de catre student (ppt), discutie	
4. Arta islamică. Simboluri în Islam. Geertz: Cultures link	expunerea tematicii de catre student (ppt), discutie	
5. Poezia lui Rumi și renașterea sa occidentală link	expunerea tematicii de catre student (ppt), discutie	
6. Street art, graffiti. Arta și ideologia. Banksy. link	expunerea tematicii de catre student (ppt), discutie	
7. Arta clasică reinterpretată. Digital art. link	expunerea tematicii de catre student (ppt), discutie	
<p>Sarcini: Curs: Studentii vor citi săptămânal capitolul relevant din literatura de specialitate și vor pune întrebări și vor face comentarii cu privire la materialul prezentat în clasă, urmate de o discuție. La sfârșitul semestrului, ei trimit instructorului materialul pe care l-au compilat pe parcursul semestrului. Seminar: Efectuarea lucrărilor de seminar (cercetare și prezentare, discuții) este obligatorie, prezența la cursuri este de 75%. După consultarea cu instructorul, fiecare student își alege un subiect din cele propuse, îl pregătește și îl prezintă la ora stabilită, participând activ la prezentarea celorlalți. Lucrările, prezentările etc. sunt supuse unor cerințe stricte de acuratețe filologică, citare și ortografie corecte. Plagiatul nu este acceptat. În cazul unui examen nereușit, studentul va putea participa la următorul examen numai dacă a prezentat din nou lucrarea contestată.</p>		

Studentii care nu au reușit să finalizeze lucrarea de seminar vor trebui, de asemenea, să susțină un examen scris pentru a-și demonstra cunoștințele despre subiectele abordate în cadrul orelor practice.

Utilizarea AI în cadrul acestei discipline

1. Utilizarea IA este o abilitate importantă pe care studenții trebuie să o învețe.
2. Studenții trebuie să fie conștienți de limitările AI, și să nu accepte informații fără verificare.
3. Informațiile furnizate de AI trebuie verificate din alte surse.
3. Studentul este responsabil pentru acuratețea informațiilor utilizate.
4. Inteligența artificială este un instrument, nu o resursă. Nu se menționează ca o bibliografie, ci ca la un instrument.
5. La sfârșitul fiecărei lucrări studenții trebuie să precizeze în ce etape ale lucrării a fost utilizat AI și în ce scop.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina a fost concepută în concordanță cu curiculele departamentelor de etnologie-antropologie din universitățile din domeniu.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea curriculumului și a literaturii relevante, finalizarea sarcinilor efectuate săptămânal	Prezentarea sarcinilor efectuate săptămânal pe parcursul semestrului	30%
	Cunoașterea curriculumului și a literaturii relevante, finalizarea sarcinilor efectuate săptămânal	Trimiterea în scris a sarcinilor efectuate săptămânal pe parcursul semestrului	30%
10.5 Seminar/ laborator/ proiect	Cunoașterea temelor prezentate și a literaturii acestora, participare activă la discuții	Evaluarea activității și performanței studenților la seminar.	40%
10.6 Standard minim de performanță			
Acumularea de cunoștințe de bază și a principiilor interdisciplinare			
Aplicarea la cercetarea faptelor culturale a noțiunilor și metodelor prezentate			
Analiza fenomenelor culturale în multiple contexte			

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar
05.04.2024		
Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament	
17.04.2024		

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITAT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 3
400202, Cluj-Napoca
Tel: 0264 532238
Fax: 0264 432303
E-mail: lett@lett.ubbcluj.ro

Data avizării la Decanat 01.06.2024	Semnătura Prodecanului responsabil 	Ștampila facultății